

# 'n Snee irluk bróód út de Kempe

4° volledig herziene druk

Frans Hoppenbrouwers



## Voorwoord

*Frans, is dè buukske nog te kóóp?* Hoe vaak ik de afgelopen vijftien jaar niet met die vraag geconfronteerd ben, was niet meer bij te houden. Het gebeurde minstens een keer per week, maar soms ook drie keer per dag. En altijd moest ik nee verkopen.

Nu, in het jaar dat ik zestig ben geworden, kan ik diezelfde vraag eindelijk weer met een volmondig 'ja' beantwoorden, want vanaf vandaag ligt ze weer op de plank, vers uit de oven en geurend als vanouds: *'n snee irluk bróód út de Kempe*.

Valkenswaard,  
Sint Margriet, 20 juli 2000

## De Kempe

Toen God de Kempe makte  
zó op 't schèie van de mèrt,  
zag ie 'r nie veul heil in,  
de grond waar wènnig wèrd.  
Wa hèi en bos en venne  
en hier en daor wa land.  
God docht: ik zet 'r mense nir  
die nie bang zèn van los zand.  
En vur de hèi maok ik 'n schaop  
dè hást van niks kan lève,  
en dè de mense mee en dan  
wa rómme en wol kan gève.

Zó onston daor dan de Kempe  
as 'n vergète stukske grond  
wór èrrem boerkes op lèfde  
mee amper 'n broek án de kont.  
Ze werkten hard die boerkes  
en ontgonnen hil veul hèi.  
Wor brem en buntgras groeide  
daor kwam 'n hil kaoi wèi.  
D'r kwamen ók boerderèijkes,  
in de dörrepe kwam wa groei.  
Ge waart al 'nnen flinken boer  
mee 'n kalf en twéé, drie koei.

Die dörpkès bleve jaorelang  
dur d'n tèèd onángeróerd.  
't Lève ging 'r z'nne gang  
d'r wier in 't klèin geboerd.  
D'r gebeurde eigeluk nie veul  
van oew gebóorte toe d'n dóód.  
D'r ging wèl 's 'n koei kepot  
of den dokter reej in de slóót...  
En God keek dè 's rustig án,  
hij was eigeluk best tevreeje,  
dè die mensen út 't Kempeland  
't ginins zó slècht nie deeje.

Toen kwam d'n úrsten traktor án,  
ze verkávelden 't land.  
'n Boerderèij wier 'n bedrijf  
en de mens viel dur de mand.  
Inins groeide de dörpkès út  
ze bleve mèr án 't bóuwe.  
En overal kwam industrie  
't waar nie mir bij te hóuwe.  
Zó kwam hier de welvaart dan,  
ontvange mee ope èrrem.  
Sindsdien heb ik 't nooit nie mir  
van binne zó lèkker wèrrem

God kúiert op z'n dooi gemak  
dur 't leste stukske hèi.  
En as ie muug wurdt, rust ie wa  
op 'nne gróte kèi.  
Gins gromt 'n hil gróót graofmesjien  
ze gán hier ók al bóuwe.  
Hij sti mèr op en lópt wir dur,  
't is toch nie tege te hóuwe.  
En God bekèkt dè zó mèr 's,  
wa moet'ie 'r toch mee án?  
Hij denkt: wa kan ik 'r án doen,  
Ik laot ze mèr begán.

## 'n Snee irluk bróód

't Kórre ston wir gèèl en rèèp  
te trillen in 't licht.

't Wier zó stilán wir hóg tèèd  
vur de pikhaok en de zicht.

't Vollek trok de velden in,  
ze deeje dè hier in 't gróót,  
ze vuulden hier volop de zin  
van 'n snee irluk bróód.

En mee 't ritse van de zicht  
viel slag vur slag 't kórre.  
Zó wier dè stevig roggebróód  
Hier, snee vur snee, gebórre.

## Dorse

Op d'n dorsvloer lag 't kórre,  
schón, in útgesprèide schófte,  
as de vlegels van de dorsers  
bonkend nor beneje plofte.

Dikkels heb ik daor stán kèke,  
lùisterend as nor meziek.  
Mèr dè ritme is nou ók vórt  
ouwerwets, niks wèrt, antiek.

Toen de dorskas waar gekomme  
ging 't allemol ins zó vlug  
en de dorsers hán veul minder  
làast van 'nne natte rug.

Toch kwam iederéén nog hèllepe,  
Dorse waar bekant 'n fist,  
nèt as al die àànder dinge,  
die de mens vandaog zó mist.

Ik weet dè ik 't nie mag zegge,  
mèr dè trek ik me nie án.  
D'n techniek hí veul verbèterd,  
mee de wèrmte is't gedán.

## **Bidde**

D'n tórrevalk hangt boven 't vèld  
'n gebedje op te zegge.  
Dè ge vur 't ète bidde moet,  
Hoefde hum nie út te legge.

## Trees van Jan van Tóntjes

Trees van Jan van Tóntjes  
hí wir ne klèinen opgezet,  
d'n tienden of den elfde,  
dè weet ik nie zo nèt.  
't Húis is daor al lilluk vol  
en de klèinste hebben gin schoen.  
Snapte gij nou wurum dè vollek  
gewóón mèr dur blè doen?

Trees van Jan van Tóntjes  
wit van ellènde ginne raod.  
D'rre mens kumt zó mèr af en toe  
en dè duu 'n huwelijk kaod.  
Mèr, as ze in d'n biechtstoel zit  
en de pestoor d'r wir nor vraagt,  
dan knikt ze mèr wir braaf van já,  
't is toch godgeklaogd.

Trees van Jan van Tóntjes  
is 'n geleuvig mens.  
Mèr erges toch, meneer pestoor  
trekt God toch ók 'n grens.  
Al witte gij dè nie meschien,  
al stí g't nie in den Bijbel,  
as ge nou 's van 't lève lirt,  
dan vurkomde hil wa heibel.



## Taol

Die taol, die me as kiendje al  
mee de pap is ingegote;  
die taol, die as 'n soepel vèl  
um m'n weze ligt geslote,  
die taol, worin ik denk en lèèf,  
die taol, worin ik dróóm en schrèèf,  
daorbij is toch dè Nederlands  
op z'n minst 'n bietje twiddehands.

Die taal praat ik slechts doordeweek  
al valt er soms wel eens 'n steek.

Mèr, 's zondags praot ik, d'èt verrekt,  
m'n eige, Kempisch dialect!

## Lúí en lúí is twéé

Ome Janus hí z'n pèrd kepot  
nou is ie út d'n brand!  
Hij had 't nog nie ins zó lang  
ik geleuf twéé jaor bekant.

't Was toch zó'n geweldig bist,  
Janus prees 't op z'n hógst.  
Mèr jè, nou is 't pèrd kepot,  
en dè nèt vur d'n ógst.

Ze hóuwen 'm ók nog vur de gèk,  
wa de mense nie maoke kanne.  
Ze zegge, dè óme Janus zèllef  
z'n eige mèr 's in moet spanne!

Ome Janus is ne lúie mens,  
mèr ge magt toch nie verlange  
dè tíe zèllef mee hil z'n gewicht  
in de búrries zal gán hange?

Mèr, hij hí alwir 'n nuuw gekocht,  
as ik 't goed heb op Bosch mèrt.  
't Is zó'ne lèkkeren Bèlze knol  
mee zó'n knutje van ne stèrt.

Janus dokkert alwir dur 't vèld  
op z'n gemak dur de karrespoor.  
En as 'r strak d'n tèèd vur kumt  
plóegt ie 'n rèchte voor.

Ome Janus is 'nne lúie mens,  
dè magde rustig zegge.  
'n Land wor nie veul vúil op stí  
zal ie gin twi kirre egge.

Mèr, hij hur 't zinge van de vogels nog  
en hij zie hoe gruun de wèij is.  
Hij wit dè 't lève nie lang duurt,  
en hij geniet 'rvan as 't mèi is.

## Útgenodigd

'n Hil klèin vliezelige vliég  
rècht út de stal vandáon,  
kwam dur 't keukeraom nor binne  
en vloog op 't ète áon.

Gao weg, vúil strontvliég, zee d'n boer,  
ge kant dè hier vergète.  
Wa, zee de vliég, ik hurde de boerin  
Toch roepe vur 't ète?

## Heuve

Hij spaoit d'n hof nog mèr 's um,  
de vríes is út de grond.

Hij makt z'n voore díep en rècht,  
hij hóuwt van góed en pront.

't Wèrrek vordert uur nao uur,  
mèr ie jaagt z'n éige nie.

Hij gunt z'n éige allen tèèd,  
hij kèkt nie op 'n spie.

Dan lí d'n hof daor vèt en vors  
en opa is tevreeye.

De wijnter is vurgóed vurbè,  
't èrrigste is geleeje.

Hij hurt de mèlle in de heg  
en de hommels op de bloeme.

Hij stí wa stil en lùistert 's  
nor dè zinge en dè zoeme.

## Mèi in de Kempe

't Is zondagmèrrege, 'k ben alléén  
en op de toppe van m'n téén  
gaoi ik dur 'n klèin wegske  
langs 't leste pikkerhegske.

'n Biemééske ruupt fréét en blèij  
dè 't tingelt in dees schilderèij.  
'n Vink slí zómèr 'nne slag  
án 't begin van dezen dag.

Ik aojem díep en ins zó zwaor,  
't lí hier allemol vur me klaor,  
onder 'n locht van himmelsblaauw,  
de wirreld wor ik zó van hóuw.

Noem mij 'n plèkske in dees land,  
zó schón en zó dicht bij de hand,  
dè gèft wa hier vur 't vatte lí,  
geléuf mèr dè dè nie bestí.

## Smiespele

D'r stonne drie ouw vrouwkes  
op 't kerkplein bèjín.  
Ze hán, zó nao de leste mis  
nog hillemol gin zin

vur de middeg te gán zúrrege  
en 't waar ók nog gin tèèd.  
Zó konne ze nog efkes  
de nuuwste nuuwjtjes kwèèt.

De koppe hil dicht bij mekaor  
zóas dè vruuger gong  
Gong hil 't dúrrep in 'n uur  
's goed over de tong.

Ze waren in 't zwart gekleed  
en ze smiespelde hil zocht.  
Mèr dè smiespele, dè hí nou krèk  
al hil veul lééd gebrocht.

D'r stonne drie ouw vrouwkes  
op 't kerkplein bèjín.  
As 'r iet te klètse viel,  
dan waar ze niks te min.

## De guld

't Waar 'n zielig hupke  
de guld in diejen tèèd.  
Ze raokten ellek jaor wèl  
ne man of etteluk kwèèt.

D'r waar d'r nog innen over  
zó op t allerlest.  
't Waar 'n ouw, krom mènneke  
en ie had 't nie zó best.

Hij sloeg de trom, hij droeg 't vaon,  
hij had 't zillever um.  
Zó bleef de guld toch nog bestán  
mèr niemes wis wurum.

## Onneuzel

Sjarel is 'nne simpele mens,  
hij hí nie veul verstand.  
Hij wit nie hallef hoe stèrek ie is,  
mee z'n koleschup van hand.

Hij werkt vur hil daog bij n'n boer,  
daor duu t'ie al 't wèrrek.  
Den boer denkt: hij is èrg lomp  
en wa lomp is, is ók stèrek.

Nou had diejen boer 'n fèrm wijf,  
'n wijf dè t'r wa van kent.  
Ze hiel wèl van 'n stevig lijf  
en van 'nne stèreke vent.

Dè duurde zó 'n jaor of twéé  
mèr Sjarel had niks dur.  
D'n boer moes hàostig nor Bosch mèrt,  
toen dee 't geval zich vur.

D'n onneuzele Sjarel wier verleid,  
de boerin waar hil content.  
Eindelijk had ze in d'r bed  
ne mutserd van 'nne vent.

Den boer werkt nou vur alling daog  
op z'n eige boerderèij.  
En as de boerin 'm nie nódig hí,  
hí Sjarel altij vrèij.

Hij drinkt veul komme koffie  
bij de kachel op d'n hèrd.  
En as d'n boer wa kólsoep krè,  
krè Sjarel 'n burd snèrt.

Zó ziede mèr wir mense,  
iederéén kan z'n eige stóte.  
As ge denkt d'n báos te speule,  
dan speule ze met oew.....



## Weg is weg

D'r is 'n pikkerheg kepot  
ze wier slècht bijgehewe.  
't Is sunt, mèr 't zí me nie zó veul  
en 'k zal 'r nie um róuwe.

D'r zèn wir bosse umgekapt,  
hier konde 't hurre kraoke.  
't Is wèl sunt van al die béúm,  
mèr ik zal 'r niks út maoke.

D'r is wir 'n boerderèij verkocht,  
ze zèn al áon 't verbóuwe.  
Den boer? Die zit 'r nie zó mee,  
die zal z'nne kop wèl hóuwe.

Ze hebben 't kerkhof opgerúimd,  
nou begin ik toch te gromme.  
Ze doen vandaog den dag mèr raok...  
en ik wil nie nor Hees, verdomme.

## 'n Wegske

'n Wegske dur 't kórreveld  
langs 'nnen eiken wal;  
'n wegske dwars dur d'èkker heen,  
'k weet nie wor 't stoppe zal.

'n Wegske vol mee kleur en klank,  
mee klapróós, kórrebloeme,  
klèin bisjes vliegen um oe heen;  
ge wordt hást zat van't zoeme.

As ge hier nie zèllef gebóre bent  
dan hedde veul gemist.  
Wa witte dan toch van de wijnt,  
wa t'ie lispelt, rúist en sist?

Ne leuwerik klimt hóg umhóg  
in 'n locht zó strak en blaauw.  
Kon ik alles mèr in 'n dèuske doen,  
't verdwént hier veuls te gaauw.

'n Wegske dur 't kórreveld  
langs 'nnen eiken wal;  
'n wegske dwars dur d'èkker heen,  
'k weet nie wor 't stoppe zal...

## 'n Aànder wegske

'n Wegske dur 'n veld mee mais,  
'n karspoor dur de bimd.  
M'n hart rákt impesant van slag,  
vuul mèr hoe 't krampt en krimpt.

'n Bluumke? Néé, dè bloeit hier nie,  
't wààr al kepot gespote  
vur 't vurzichtig kèke kwam,  
mèr 't hí gin traon vergote.

'n Veugelke? Néé, dè hurde nie,  
wor zèn ze toch gebleve?  
Leuwerik, schrèver en tapuit,  
ze zèn allemol vergeve.

Wikke, klapróós, ganzebloem,  
kamille, gèèl en wit,  
ik zal 's kèke of 'r nog iet  
in m'n toverdèuske zit.

Want án m'n keinder zeg ik gèèr  
hoe schón 't hier vruuger waar.  
Ik doe ze vur hoe ze dokkerde,  
zó'n hil hóg boerekaar.

'n Wegske dur 'n vèld mee mais,  
'n karspoor dur de bimd.  
M'n hart rákt impesant van slag,  
vuul mèr hoe 't krampt en krimpt.

## Krúiske

Dè ons moeder d'r 'n krúiske over maokte  
vur ze 'n nuuw bróód ánsnee,  
is 't durum dè 't toen bèter smákte,  
of is dè zómèr 'n idee?

## Goei moeders

Gij, die oew keinder nege mánd  
mee zörreg het meegedraoge,  
en die, gewend um klaor te stán  
ginnen tèèd had um te klaoge,  
ik heb oe hóg, ben mèr gerust,  
ik zal oe nie vergète,  
al zèn ‘r steeds meer die zóiets  
as óuwerwets verslète.

As twidde mens schiep God de vrouw,  
út de rib van den urste man.  
Vur mij kumt ze echter allerurst  
as de bron van m’n bestán.  
De wèrmte, de liefde en de zörreg  
die ’n vrouw ’n keind kan gève,  
zal, ondanks welvaart en techniek  
de peiler van de wirreld blève.

Mee wa ne mens án wèrmte  
ervaart in z’n uurste jaore,  
mee dè vermoge van ’n vrouw  
zal ie ’t moete klaore.  
Dè weet ik steeds mèr zekerder,  
hoe meer ik ‘r over denk:  
die hil gewóón, goei moeders  
zèn vur ons ’n godsgeschenk.

### **As ik zó m'nne dag nie heb**

As ik zó m'nne dag nie heb  
en 't lève nie góed wil,  
dan dróóm ik van de Linderhèij,  
dan dróóm ik van de Sil,  
van 't gruun dè Vallekeswird nog hí,  
de stilte op de hèij;  
de rust die hier nog echt bestí  
op n'n aovend in de Mèi.  
De Linderbrug die lí t'r nog  
as honderd jaor terug.  
Ik rúik 'n bloeiend vèld mee rog,  
m'n zörreg vergèèt ik vlug.  
Ik schoer zó gèèr m'nne rug nog 's  
án 'nne ouwen eik.  
Ik wou zó gèèr as keind 's terug  
nor dè vervloge rijk.  
Ik rùil dè dörrepke vur gin goud,  
al hèt 't nou dan stad;  
weg mee de zjèèr en dè geblaos,  
'n dörrep is mij goed zat.

As ik zó m'nne dag nie heb  
en 't lève nie goed wil,  
dan dróóm ik van de Linderhèij,  
dan dróóm ik van de Sil.

## Frúit

Witte nog, dieje lèkkere geur  
van stèrappel en bèllefleur?  
Ze hongre zómèr vur 't grèèpe  
án 'nne gróten bóm te rèèpe.  
Ik pruufde toch nog 's zó gèèr  
'n súiker- of 'n juutepèèr.  
En as ik denk án pèrkedonze  
begint m'n hart alwir te bonze.  
Ik jatte ze wèl 's út d'n hof  
van de pestoor, onder 't lof.  
Ze hongen op z'n dooi gemak  
án 'nnen hille léégen tak.  
Ik hoefde nie ins hóg te springe  
en in de kerk bleve ze mèr zinge  
van Maria, moeder, kónigin...  
en 't sap, dè zèkte langs m'n kin.

## Tienus en Merieke

Merieke op d'r klumpkes  
en Tienus op z'n blök,  
reje saome dur de vèlde  
op 'nne jonge mök.  
Hij waar hard dieje ruggestrang,  
mèr wa kon ze dè nou schille.  
As ge verliefd bent zeurde nie  
dè 't zeer doe án oew bille.

Ze reje verder dur 't land  
de zon zakte al gaauw.  
't Wier wa mistig boven 't vèld  
en Merieke kreeg 't kóuw.  
Wa bibberde toch, zee Tienus toen  
en 'k hur oe ók al níeze.  
Ginne wonder, zee Merieke vlug,  
ik zit hier te bevríeze.

Toen draaide Tienus mèr wir um,  
hij had z'n les geleerd:  
verliefde meidjes lije veul,  
mèr kóuw, dè's glad verkeerd.  
En as ie nog 's ríje gí,  
zij op klumpkes, hij op blök,  
dan vat'ie z'nnen auto wèl,  
dè's bèter dan 'nne mök!



## Naojaor

De miste vogels zèn wir weg,  
de kóei stàon wir op stal.  
't Donkert 's aoves veuls te gaauw  
en 's nààchs wijntert 't al.

't Gruunvoeier wocht op 't land,  
de kijnder trekke knöllekes,  
die mee de tàând worre geschèld,  
in hil dun, bittere röllekes.

Vur d'n boer is 't nou de stillen tèèd,  
hij klót zó mèr wa án.  
Vanmèrrege viet ie z'n gewèèr  
en is op jàacht gegán.

Hij slèntert wa dur broek en bimd,  
soms hurde 'nne knal.  
Geleuf mèr dè t'ie goed vurzien  
op hús áon komme zal.

En 's aoves gí ne schónnen haos  
vur 'n tédjen in d'n azèèn.  
Wornao de boerin 'm lèkker broait  
mee 'n glèèske goeie wèèn.

De geur trekt dur de boerderèij,  
strak is 't wir èfkes fist.  
Hier gèldt de ouwerwetse wet:  
de mens lèèft van 't bist.

## Opoe

Ons opoe is gestörreve  
ze was hást honderd jaor.  
Ze ging rècht nor den himmel toe,  
daor was ze allang vur klaor.  
Toch had ik 'r, hil gèèr nog  
vur èfkes hier gehad.  
Nou ik 'r nooit meer hene kan,  
valt 'r 'n hil diép gat.  
Ze wónde in 'n hùiske  
schif van den óuwerdom.  
En erreges bij 't keukeraom  
daor ston ne notenbóm.  
Ok hadde daor de wátterput  
wor ik nooit 's in mog kèke.  
In die put wónde den èkkerman,  
die z'n èrrem út kon stèke.  
In hús was alles ève klèin  
mèr 's was 'r altij wèrrem.  
Toch stókte ons opoe nie zó hard,  
want ze was verrèkkes èrrem.  
As kijnd heb ik dè nooit gesnapt,  
ik von 'r nèt hil rijk.  
Pas ààchteraf begreep ik 't:  
vur heur was gèld echt slijk.  
In de kammer ston 'n gróte kast,  
ik geléuf 'n óuw schapraoi,  
En in die kast, daor gígget um,  
zat 'n gróte rommellaoi.  
Vur mij was dè 'n toverlaoi,  
d'r zat van alles in.  
En as ge 'r 's mee speule mocht  
dan had ze echt goei zin.  
Vural 's zondags smiddegs nao 't lof  
kon 't wèl 's gebeure  
dè z'um út d'r eige opetrok,  
want ge mocht 'r nie um zeure.  
Ja, ik heb me daor wa afgespuld  
mee die prentjes en die prulle.  
Durrum von ik opoes ók zó rijk:  
wa had ze toch 'n spulle.  
Ondertusse zat zij in d'rre stoel  
hil stillekes nor mij te kèke.  
Mèr nou is dè vurgóed vurbij,  
ik kan d'r wèl um kwèke.

## Prentje

Ik von 'n hil óuw prentje  
van dèrtig jaor terug,  
van toen ik m'n kemunie dee.  
Wa gí d'n tèèd toch vlug.

Ik droeg 'n metrozepäkske  
en 'k had lakschoentjes áon.  
En 's mèrreges zèn we allemol  
nor de kerk toegegáon.

Van opoes kreeg ik 'n buukske  
wit lèèr mee goudopsnee.  
D'r kon ik goed út bidde,  
zoas ik toen nog dee.

Dè bidde, dè doe ik nou nie mir,  
durvur vuul ik me te gróót.  
Meschien dè 'k strak wir 's begin,  
zó tege m'nnen dóód.

Mee dóódgán heb ik nie veul op  
ik moet 'r nie án denke,  
't is nie veul wa t'r over blè,  
wa knóke en wa schenke.

Ik von 'n hil óuw prentje  
van firtig jaor terug,  
van toen ik m'n kemunie dee.  
wa gí d'n tèèd toch vlug.

## November

D'r is 'nnen boer gestörreve,  
zómèr midden op 't vèld.  
Hij wou wa gruun gán plukke  
mèr z'n hart waar útgetèld.

Moet 'm daor nou zien ligge,  
'nnen bóm nog van 'nne vent.  
D'n dóód, die schrèèft z'n èige wet  
en niemes die ze kent.

Niemes hí g't zien gebeure,  
nog niemes die 't wit.  
Alléén 'n gróte zwarte kraai  
die op 'nne wèipaol zit.

Ze zit daor mèr te krààse  
asof ze zegge wil:  
án alle lève kumt 'n ènd,  
ins worre we allemol stil.

## **Ók 'n menier**

Twéé bluumkes stonnen in de wèi  
mekaor flink út te schèlle.  
Ze zouen 't vandaog mekaor  
's hil èrg goed vertèlle.

Stom ston daor 'n gróte gèit.  
Die keek dè zó 's án.  
Toen frat ze gaauw die bluumkes op  
en de ruzie was gedán!

## Kóuwe kermis

Tienus vaorde mee dertig tönnekes bier  
van Dommele nor Lind.  
Zó dí t'ie alle kroegen án,  
dronk overal 'n pint.

Dè dí t'ie zó al twintig jaor,  
tot z'n vrouw d'r èrgernis.  
Vur Tienus waar 't nie zó'n krüis,  
umdè 't pèrd de weg wèl wis.

Al hil vruug in de middag  
zat'ie lodderig op z'n kaar.  
Z'n óge toe en drómend dè  
't bier zó lèkker waar.

't Pèrd wis immers toch de weg  
en stopte krèk op tèd.  
Vur al 't gèld van de wirreld  
wou Tienus dè pèrd nie kwèèt.

't Gebeurde op 'nne weinterdag,  
't vróór al dè 't krakte,  
dè 'n par jong van dè hèndig pèrd  
hil lilluk misbrúik makte.

Ze vieten 't pèrd bij 't kopstuk án  
en léiden 't in de verkeerde straot.  
En Tienus, die snörkte as 'nnen os,  
wis van de prins gin kaod.

Toen Tienus eindeluk wakker wier,  
hij docht in Vallekeswird,  
Stond ie, verdomme nondedju,  
bij de uurste hús van Wirt!

Tienus vaort, zó nuchter as 'n kalf  
in vollen draf nor huis.  
Zó kwam ie hil díep in de nàacht  
van 'nne kóuwe kermis thuis.

## 't Vèrreke

Kerdju, ons vèrreke wordt geslacht.  
De slachter wit 'rvan.  
Hij is al mee ons moeder  
nor 't stookhok toegegán.  
Want hij moet urst 's kèke  
of 't wátter wèl goed kókt.  
Daor hí ons moeder vanmèrrege  
veul mutserd onder gestókt.

Kerdju, ons vèrreke moet geslacht.  
De slachter hí ne stok,  
daor halt ie 't vèt vèrreke  
mee út 't vèrrekeshok.  
't Vèrreke wordt gestoke,  
ons moeder roert in't blóed.  
Daor zal ze bulling van maoke,  
dè kent ons moeder goed.

Kerdju, ons vèrreke is geslacht.  
't Hangt al op de leer.  
De prutselpot die stí op 't vuur,  
mèr d'r kumt nog hil wa meer.  
Nog zult en ham en dröge worst  
en spèk en kèrmenèij.  
We kanne d'r wir tege,  
wir tege tot in mèi.

Kerdju, ons vèrreke is geslacht.  
Op 't vuur stí ne pot mee vèt.  
Die hí ons moeder daor allang  
te pruttele nirgezet.  
Daor komme nou de kaoikes van,  
die doen we op 't bróód.  
Daor worre mense stèrrek van  
en kijnder hil gaauw gróót.

## Klèin mènnekes

Ik zag 'n klèin blúiw bluumke  
zómèr erges tussen 't gras.  
Dè bluumke had 'n klökske  
dè nèt án't lúie was.  
Toen zag ik hil klèin mènnekes,  
ginne cèntimèter gróót.  
Ze ginge allemol nor de kerk,  
d'r was zeker iemes dóód.  
Ze liepen in 'n hil lààng rèij,  
d'r àachter kwam 't kisje,  
getrokke dur 'n zwarte tor,  
't waar 'n stèrrek bisje.  
D'r was ók 'n pestòórke bij  
dè kalm en zonder hást  
't kisje áon 't besprenkele ging  
mee nen hillen klèine kwast.  
Toen ginge die mènnekes zinge  
van requiem aeternam.  
Dè bleef zó ure dure  
of 'r gin eind án kwam.  
Toen ging dieje stoet van mènnekes  
nor 't kerkhof op weg,  
dè erges was gelegen  
onder 'n pikkerheg.  
Die mènnekes droegen 'nne krans  
van bótterbloemen en 'n réúske.  
Ik zag ze d'n dooie begraove  
in 'n hil klèin lucifèrdéúske.  
Ik heb alles stiekem afgekeke  
en die mènnekes leerde mij:  
of ge nou gróót of klèin bent,  
d'n dóód die hurt 'rbij.



## ‘nne Weinterse mèrrege

’t Dörrepke lí nog stil te slaope  
onder ’t licht van ’n bléke maon.  
Dan kraait ‘r erreges in ’t donker  
hil hèlder, ‘nne fréeten haon.  
D’r blaft nen hond op ’n boerenèrref,  
in de koeiestal gán de lampen án.  
Ge hurt ’t rammele van ’n ketting:  
’n koei, die ’n bietje gí verstán.

’n Par òuw vrouwkes komme bùite,  
as schimme gán ze dur de straot.  
Ze lóópe krom mèr toch hil hástig,  
al is ’t evèl nog nie zó laot.  
De kerkdeur is nie ins ope,  
de pestoorsmeid nèm ’t nie zó naauw.  
De vrouwkes stán wir flink te moppere:  
’t waait hier altij ève kòuw.

De pestoorsmeid kumt um vèèf vur zeuve,  
de sleutel rammelt in ’t slot.  
De vrouwkes schúive gaauw nor binne,  
vur ’n hallef uur zèn ze van God.  
’t Pestòørke strompelt nor den altaar,  
hij hèègt zó en ie kèkt zó muug.  
Lest is ie tachtig jaor geworre  
en dan is zeuven ùre vruug.

’t Pestòørke mompelt z’n gebeje,  
de misdiener bidt hóg en schèl.  
En op ’t mement van de consecratie,  
tingelt ie mee ’n hil fèèn bèl.  
’n Vrouwke wil d’rre kerkgang doen,  
stil zit ze in ’n huukske.  
Vur ‘nne gulden van pepier  
bidt de pestoor wa út z’n buukske.

Dan wor ’t stilán drukker bùite,  
de uurste rómkaàr kumt ‘r án.  
Ze gí langs alle boerderèije  
wor de mèllekkiepe al buite stán.  
Út de potstal kumt n’n boer gereje  
mee ne volle kreuge rókende mèèst.  
Hij gí t’r rècht mee nor de mèshóóp  
en kiej ’t vrachje bij de rèèst.

Bij den bakker gí de winkel ope,  
de wèrrem mikke ligge klaor.  
Ge zoudt 't zó in wille nèèpe,  
zó vors en wèrrem ligge ze daor.  
D'r kumt 'n jungske in de winkel,  
hij hí 'n kwartje in z'n hand:  
Ons moeder vraogt 'n klèin grijs mikske,  
dè waar dan wir den urste klant.

De kijnder gáon op weg nor school,  
klompe klètse op de kèie.  
Ze hebbe nog nie èrg veul hást,  
't kan nog efkes lèije.  
Op de spulpláots rinkelt schèl de bèl,  
nog gaauw ne leste gil.  
De rèij trekt dan de schoolgang in,  
't dörrepke wurdt hil stil.

Zó krùipt d'n tèèd hier stillekes vòrt  
op 'nne gewóne wijnterdag.  
De kerkklok hòuwt de ùre bè  
al is ze dan wa van slag.  
Of ze nou tien of vèèf kirre slí,  
dè is iederéén um 't ève.  
't Kostte toen nog nie veul krùim  
um bij d'n tèèd te blève.

Dan kumt 'r út de smeejerèij  
ne klank van staol op staol.  
Die klètst tege de hùizen án,  
't is de smed z'n éige taol.  
Ók de slachter gí alwir op pad,  
op z'nne schóuwer rust den bak.  
Daor slacht ie strak 'n vèrreke in,  
't is mèr 'n arrig vak.

Den uursten boer gí nor 't land  
um nog wa mès te brèèke.  
Op 'nne wèipaol zit 'n kraai  
dè wèrrek af te kèèke.  
Zó gí 't lève hier mèr dur,  
in 't dörrep en op 't land.  
Dè duurt hier nou al euwelang,  
d'r verandert niks bekant.

De mulder trekt de slùizen op,  
't meulerad gí draaie.  
D'r is vur jaore wèrrek zat  
as de boerre mèr blève zaaie.  
Zó hurt hier alles bij mekaor,

d'r zèn gin gróte wense:  
't wèrrek, 't ète en wa bùurt,  
d'r wonen hier zeker mense.

Den dag krùipt nor 't middeguur  
en 't angelusklökske gí lùie.  
Nen boer kekt zùinig nor de locht:  
blèèv't drèùg of gí g't bùie?  
De locht is grijs, d'r kumt al snúw,  
den urste van 't jaor.  
De wijnter stí wir vur de deur,  
mèr, 't dörrep is 'r vur klaor.

## Kijnd van de wijnter

't Hóest 'r in de Kempe  
zó'ne schraole, dunne wijnd.  
't Is weer um iet op te lóope,  
vur óuwe mens en kijnd.  
De wijnter kumt vanút de hèij,  
de schaop stán dicht bèjín.  
De schééper kan z'nne lol wèl op:  
hij moet 'r de nàacht mee in.  
De schééper vat mèr wir 'm príim  
ut de vèrrekesblaoze zak.  
't Vuugt 'm t'aovend nie zó goed  
hij is nie op z'n gemak.

't Donkert vlug, de locht is grijs,  
gin stèr is 'r te zien.  
De schééper drómt van 'n wèrrem bed  
langs 'n Truus of 'n Ketrien.  
De àànder schéépers zèn op pad,  
ze preberen 'n knijntje te strikke.  
't Is anders donker in de màast,  
ge zoudt oe póóte nog verzwikke.  
Ze kèèke alle strikke nao  
die ze giestere hebbe gezet.  
D'r zitte drie schón knijntjes in  
al zèn ze dan nie vèt.

Inins is 'r nen bliksemflits  
ze verschiète z'n éige kepot.  
Hoe kan dè nou op wijnterdag  
ze zèn toch nog nie zot?  
Ze lóope gaauw trug nor de schaop,  
hunne maot hí g't ók gezien.  
Is 'r iet mee 'n vrimde stèr  
of vergí de wirreld meschien?  
Ze stán wa schijterig bèjín,  
bang as kijnder op 'n hupke.  
Wa kande daor nou tege doen  
as ge niks het as 'n schupke?

Dan hurre ze inins 'n stem  
hard as nen donderslag.  
Ók is 'r wir dè hèlder licht,  
nog fèller dan overdag.  
Er is een kind geboren  
in een stal, zí dan de stem.  
Jullie moeten het gaan zoeken,  
want de wereld hoort aan hem.  
Dat kind zal vrede brengen

in heel zijn aardse rijk.  
De schéépers kèèke mekaor 's án;  
Ze zien witter as 'n lijk.

D'n oudste schééper schudt 's mee  
z'nne ruiwe, verweerde kop.  
Hij wit dè t'ie nou iet moet doen,  
mèr hij hí g't 'r ók nie op.  
Ik gáj alvast nor dieje stal,  
gèft die knijntjes mèr án mè.  
Die kanne ze goed gebrúike,  
want èète, dè hurt 'rbè.  
En gùllie gát mèr nor den boer  
um kleeer en wa vèrs strói.  
't Zal me daor 'n èrremoei zèn  
in 'nne stal mee alléén wa hóí.

Dan gán de schéépers vlug op pad,  
d'n oudste op zuuk nor de stal.  
Hij hurt van dieje schóne meziek,  
wa moet dè toch allemal?  
Nao 'n ketierke of zó wa  
zie de schééper 't al van vèr:  
daor is de stal wor 't kiendje lí,  
want 'r bove stí 'n stèr.  
Daor binne stí nen óuwen mens  
en 'n vrouwke, hást 'n wicht.  
En in de voeierbak lí 'n kijnd,  
umstrald dur hil zocht licht.

De schééper knikt 's vriendeluk,  
hij snapt 'r wènnig van.  
Wa zèn dè nou vur mense  
en wor komme ze vandán?  
Hij strupt 'n knijn 't hùidjen af  
en mákt impesant 'n vùurke.  
Dan hebbe die sloebers toch alvast  
wa te èète over 'n vùurke.  
Daor komme de àànder schéépers án,  
ze zèn saome mee de boerin.  
Die hí wa wolle doeke bè,  
daor draaie ze 't kiendjen in.

Mèr ze hí ók nog mèllek en kèès,  
en 'nne gróte drèùge worst.  
Hier, vat mèr, zí ze hil rejaol,  
vur den honger en den dorst.  
Eén van de schéépers spult dan wa  
op nen óuwen moezelzak.  
't Gèft wa wèrmte in 't hart

en 't stèlt ze op z'n gemak.  
't Kiendje wurdt 'r wakker van  
en 't begint 'n bietje te schrúwwe.  
Hij hí g't zwaor, de zoon van God,  
de kòning van de úwwe der úwwe.

Drie pèèrd gán in vollen draf  
dur bosse en dur vèlde.  
De rùiters zaoge de hèldere stèr  
die 't gróót geheim vertèlde.  
Twéé daog zèn ze al onderwege  
nor dè vèrre Kempeland.  
Ze reje dag en nàacht mèr dur  
mèr nou zèn z'r toch bekant.  
De stèr verlicht de klèine stal  
wor dè kiendje is gebóre,  
dè oit de gróte redder  
van de wirreld zal moete worre.

Die mense brenge geschenke mee  
vanút Keule, Brussel, Maostricht,  
Wa hòning, 'n bildje, 'n zilv're schaol,  
want ze vuule z'n éigen verplicht  
um te laote zien dè 't mènes is.  
Ze kniele bij 't kiendje nir.  
De schéepers zien dè zó mèr án,  
wa gebeurt 't nou toch wir?  
Ók de boerin stí t'r mèr bè,  
ze wit zich ginne raod.  
Dan knielt ze òk mèr in 't strói,  
want bidde kan gin kaod.

D'r ware nie veul getùige  
bè de gebòrte van dè kijnd.  
Wa mense en wa biste  
en meschien ók wèl de wijnd.  
De miste mense lage te bed.  
ze hadde nie in de gaote,  
dè zèlfs de stomste biste  
in dieje nàacht konne praote.  
Zó ware den ezel en den os  
die in dè ställeke stonne  
vur den urste en de lèste keer  
'n hil gesprek begonne.

Ze hadden 't over de mense  
die 't nooit nie zoue léere,  
die lèèfde vur wa gèld en gòud  
en wie hí de schönste klere?  
Ze zeeje òk hoe stom 't waar  
dè de mense hun verstand  
steeds wir verkeerd gebrùikte,  
òk hier in dè Kempeland.  
't Lève is toch nog iet meer  
dan gèld en goed en gòud.  
Mèr jè, dè is al dik gezeed,  
dè verhaol is vòrt hil òud.

## Vurdeur

Toon Toebosch hí me nou toch nog  
'n vurdeur laote hange.  
't Is zo'n éike, witte wèl,  
mee van die èzere stange.  
En Toon is toch al tachtig jaor,  
wa hí t'ie daor nou án?  
De bùurt is toch altè gewend  
um àachterum te gán?  
Hij wit toch dè 'n vurdeur  
alléén mèr vur 't gróót is.  
Ik zie die deur pas opegán  
as Tòontje zèllef dóód is.

Ze draoge 'm dan nor búite  
dur die veuls te sjieke deur;  
vur den ursten en de leste keer  
gí iemes daor langs veur.

## Inflátie

Toen "aswoensdag" nog aswoensdag waar  
en "de Vaste" nog de vááste,  
toen God nog onze vádder waar  
en den buurman nog de nààste,  
  
toen "de kerk" nog de kèrrek waar



en “een pater” nog ‘nne paoter,  
toen “een hond” nog ‘nne joekel waar  
en “een kater” nog ‘nne kaoter,

toen vrije nog ’n zonde waar,  
moete trèùwe ’n schandaol,  
toen waar ne gulde al hil veul  
en ’n tientje ’n kapitaol.

Toen ’t zwembad hil de Dommel waar  
en de straot ’t voebelvèld,  
toen hán we hil wa meer plezier  
mèr, hil wa minder gèld.

Zand ‘r over

D’r was tusse de gebruurs Hekelhof  
’n hil óuw, díepe vete,  
van wirskante hadden ze hun èrgernis  
al dèrtig jaor verbete.

Dè wil zegge, ze waore wèl hil goed  
in ‘t mekaor koeienere.  
Daor kon zèlfs de geminste mens

nog erg veul van lere.

Hil 't dörrep keek dè zó mèr án,  
ok den bürgermister, òk de pestoor.  
De pestoor, die moeide 'r z'n èige nie mee,  
want ze ware alletwée bè 't koor.

D'n bürgermister kreeg van allebèij  
veul kermenèij en ham.  
En daorin ligt de reje  
dè hij 'r nie tusse kwam.

De bruurs kwaome mekaar 's tege  
mee de kar op 'n hil smal brug.  
Mèr, ze deje knoestig as ze waare,  
gin van tweeje ne stap terug.

Ze zeeje dinge tege mekaar  
wor de hond gin bróód van lusse.  
Hil 't dörrep ston 'r bè  
mèr niemes kwam 'r tusse.

Ze vieten toen hun jàachtgewèèr  
en schote mekaar vur de kop.  
Toen kwam de pliessie 'r pas bij,  
die rùimde 't zaakjen op.

Nou ligge ze vlak langs mekaar  
begraoven in díepe rust.  
Zó hí dè dörrep z'n gewete  
toch mèr wir schòn gesust!